ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇਵੀ ਉਰਫ ਸ਼ਾਂਤੀ ਮਿਸ਼ਰਾ

ਬਨਾਮ.

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ.

(2020 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 3630)

05 ਨਵੰਬਰ, 2020

[ਅਸ਼ੋਕ ਭੂਸ਼ਣ, ਆਰ. ਸੁਭਾਸ਼ ਰੈਡੀ ਅਤੇ

ਐਮ.ਆਰ. ਸ਼ਾਹ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ - ਕਲਾ 226 - ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਜ਼ਾਬਤਾ - ਐੱਸ. 20 - ਕੋਲਾ ਖਾਣਾਂ ਪ੍ਰਾਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਅਤੇ ਫੁਟਕਲ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਐਕਟ, 1948 - ਫੈਮਿਲੀ ਕੋਲਾ ਮਾਈਨਜ਼ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ, 1998 - ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ - ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਫੈਮਿਲੀ ਕੋਲਾ ਖਾਣਾਂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਮਿਤੀ 1903, 1908 ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ। .1998 - ਪਹਿਲਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਮਰਹੂਮ ਪਤੀ ਨੇ ਉਕਤ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਦੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪਤੀ ਨੇ ਮਿਤੀ 09.01.2002 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਮਰਹੂਮ ਪਤੀ ਨੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ। ਦਰਭੰਗਾ, ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 1,33,559/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਉਸ ਤੋਂ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰੋਕੀ ਗਈ/ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੱਟੀ ਗਈ ਸੀ - ਉਕਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ 08.02.2013 ਨੂੰ - ਉਕਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪਤੀ ਨੇ ਉਸੇ ਰਾਹਤ ਲਈ ਝਾਰਖੰਡ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ - ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 07.10.2013 ਅਤੇ 06.11.2013 ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਖੇਤਰੀ ਪ੍ਰਾਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਤੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪਤੀ ਨੂੰ - ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪਤੀ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ 1998 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਦੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਉਹ ਸਾਲ 2002 ਵਿੱਚ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ - ਇਹ ਸੀ। ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਖੇਤਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪਤੀ ਤੋਂ 08 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ - ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੱਤਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਵੰਬਰ, 2013 - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪਤੀ ਨੇ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਿੱਥੇ ਉਸਨੇ ਮਿਤੀ 07.10.2013 ਅਤੇ 06.11.2013 ਦੇ ਪੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਮਿਤੀ 08.02.2013 ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇਹ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਰਿੱਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ

ਝਾਰਖੰਡ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਤੇ ਇਹ ਲੰਬਿਤ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੈਨਸ਼ਨ ਰੋਕਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਝਾਰਖੰਡ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ - ਇਸ ਲਈ, ਪੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੁਬਾਰਾ ਸੀ। ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ - ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦਾਇਰ ਐਲਪੀਏ ਨੂੰ ਵੀ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ - ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਰੱਖੀ ਗਈ: ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਦਾਇਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਵਿਚਾਰਿਆ - ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੋਕੀ/ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕੀਤੀ ਰਕਮ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ 07.10.2013 ਅਤੇ 06.11.2013 ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਦੋਂ 08 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 08 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ - ਅਗਲੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਸੀ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪਿਛਲੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ - ਇੱਕ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੋ ਦਰਭੰਗਾ ਵਿਖੇ ਸੈਟਲ ਹੈ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਲਈ ਝਾਰਖੰਡ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਉਸਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਲੰਬਿਤ ਸੀ - ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਪਤੀ ਦਰਭੰਗਾ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ 8 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ - ਉਸੇ ਥਾਂ 'ਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਰੋਕਣ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦਿੱਤਾ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਕਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ

ਸੁਣਵਾਈ: 1. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ 2006 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 13955 ਅਤੇ 2014 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 5999 ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਵਿਚਾਰਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਸਾਲ 2006 ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕਿੱਥੇ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ 1,33,559/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰੋਕੀ/ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕੀਤੀ ਰਕਮ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਪਹਿਲੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਮਈ, 2005 ਤੋਂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾ ਹੋਣ ਜਾਂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਰੁਕਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। 08 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵੇਲੇ 2014 ਦੀ ਅਗਲੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 5999 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ 8,09,268/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਿਛਲੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵੀ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 15][290- ਡੀ-ਜੀ]

2. ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਦੂਜਾ ਕਾਰਨ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਝਾਰਖੰਡ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ, ਵੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇੱਕ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੋ ਦਰਭੰਗਾ ਵਿੱਚ ਸੈਟਲ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਦਰਭੰਗਾ ਵਿਖੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਲਈ ਝਾਰਖੰਡ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਲੰਬਿਤ ਸੀ। ਪਹਿਲੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਸੀ ਅਤੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਖਾਰਜ ਹੋਣਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਉਸੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਗਲੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦਾ। [ਪੈਰਾ 16][290-ਜੀ-ਐੱਚ; 291-ਏ]

3. ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਪਿਛਲੇ 08 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, ਦਰਭੰਗਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਸੇਵਿੰਗ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਮਰਹੂਮ ਪਤੀ ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਰੁਕ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੇ ਜੱਦੀ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਉਹ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਲਾਭ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰਹਿ ਗਿਆ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਾਲਕ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਥਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੈਨਸ਼ਨ ਮਿਲੇਗੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਮਰਹੂਮ ਪਤੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, ਦਰਬਭਗਾ, ਬਿਹਾਰ, ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਜੱਦੀ ਸਥਾਨ ਸੀ, ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿੱਥੋਂ ਉਹ ਪਿਛਲੇ 08 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਨਿਯਮਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਲੈ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਬੰਦ ਕਰਨ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦੱਸਿਆ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਥਾਂ 'ਤੇ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਮਿਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਯੋਗ ਨਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਅਤੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ
ਅਦਾਲਤ। [ਪੈਰਾ 29][298- ਐੱਫ-ਐੱਚ; 299-ਏ-ਬੀ]

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

ਤੇਲ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਗੈਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਉਤਪਲ ਕੁਮਾਰ ਬਾਸੂ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. (1994) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 711 : [1994] 1 ਸਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 252; ਨਵੀਨਚੰਦਰ ਐਨ. ਮਜੀਠੀਆ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. (2000) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 640 : [2000] 3 ਸਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 82; ਕੁੰਜਨ ਨਾਇਰ ਸ਼ਿਵਰਾਮਨ ਨਾਇਰ ਬਨਾਮ ਨਾਰਾਇਣਨ ਨਾਇਰ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. (2004) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 277 : [2004] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 202; ਕੁਸੁਮ ਇੰਗੋਟਸ ਐਂਡ ਅਲੈਇਸ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ. (2004) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 254 : [2004] 1 ਸਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 841; ਨਵਲ ਕਿਸ਼ੋਰ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. (2014) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 329 : [2014] 7 SCR 1027 – 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

ਸਰਯੂ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਦਿ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਓਆਰਐਸ 2015 (2) ਪੀਐਲਜੇਆਰ 256 – ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

[1994] 1 ਸਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 252	ਪੈਰਾ 21 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ
[2000] 3 ਸਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 82	ਪੈਰਾ 22 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ
[2004] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 202	ਪੈਰਾ 24 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ
[2004] 1 ਸਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 841	ਪੈਰਾ 25 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ
[2014] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 1027	ਪੈਰਾ 26 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2020 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 3630।

2017 ਦੇ ਪੱਤਰ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1265 ਵਿੱਚ ਪਟਨਾ ਵਿਖੇ ਨਿਆਂਇਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 03.05.2018 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਅਰਵਿੰਦ ਕੁਮਾਰ ਗੁਪਤਾ, ਰਿਸ਼ੀ ਭਾਰਦਵਾਜ, ਸ਼ੈਰਿਆ ਡੋਗਰਾ, ਅਭੀਸੁਮਤ ਗੁਪਤਾ, ਜਯੰਤ ਕੇ.ਸੂਦ, ਐਡ. ਜੀਐਸ ਮੱਕੜ, ਸ੍ਰੀਕੁਮਾਰ ਸੀ.ਐਨ., ਭੁਵਨ ਕਪੂਰ, ਉਦਯਮ ਮੁਖਰਜੀ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਣਯਾਨ ਸੇਨ, ਲਲਿਤ ਕੁਮਾਰ, ਕੌਸਤੁਭ ਸ਼ੁਕਲਾ, ਪਾਰਿਜਤ ਕਿਸ਼ੋਰ, ਅਭੈ ਸਿੰਘ, ਐਡਵੋਕੇਟ। ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ

ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇਵੀ ਉਰਫ ਸ਼ਾਂਤੀ ਮਿਸ਼ਰਾ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ
ਐਂਡ ਓ ਆਰ ਐਸ [ਅਸ਼ੋਕ ਭੂਸ਼ਣ, ਜੇ.]

ਵੱਲੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਅਸ਼ੋਕ ਭੂਸ਼ਣ, ਜੇ.

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਇਹ ਅਪੀਲ 2017 ਦੇ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰ.1265 ਵਿੱਚ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਉੱਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 04.08.2017 ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਮਰਹੂਮ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ 2014 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 5999 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਘਾਟ।

3. ਇਸ ਅਪੀਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਸ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਤੱਥ ਹਨ:

3.1 ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਪਤੀ ਸ਼੍ਰੀ ਬਸ਼ਿਸ਼ਟ ਨਾਰਾਇਣ ਮਿਸ਼ਰਾ ਕੋਲ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਮੋਇਰਾ ਕੋਲੀਰੀ, ਬਾਂਕੋਲਾ ਏਰੀਆ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਰਦਵਾਨ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਵਿਖੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਕੋਲਾ ਮੰਤਰਾਲਾ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲਾ ਮਾਈਨਜ਼ ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਅਤੇ ਫੁਟਕਲ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਐਕਟ, 1948 ਦੀ ਧਾਰਾ 3E ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਕੋਲ ਮਾਈਨਜ਼ ਫੈਮਿਲੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਦੇ ਉਲਟ, 1971 ਨੇ 05.03.1998 ਨੂੰ ਫੈਮਿਲੀ ਕੋਲਾ ਮਾਈਨਜ਼ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ, 1998 ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਮਰਹੂਮ ਪਤੀ ਨੇ 05.03.1998 ਦੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਅਧੀਨ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਦੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।

3.2 ਮਿਤੀ 09.01.2002 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕੋਲਾ ਮਾਈਨਜ਼ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ, 1998 ਨੂੰ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ ਪੈਰਾ 2ਏ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਕੇ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਕੋਲਾ ਖਾਣਾਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ, 1971 ਲਈ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਪਰ ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਸਕੀਮ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨੌਂ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਲਈ। 09.01.2002 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਨੂੰ ਈਸਟਰਨ ਕੋਲ ਫੀਲਡਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਦੁਆਰਾ ਸਾਰੇ ਖੇਤਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ/ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

3.3 ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪਤੀ ਨੇ ਮਿਤੀ 09.01.2002 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੈਨੇਜਰ, ਮੋਇਰਾ ਕੋਲੀਅਰੀ ਦੁਆਰਾ ਸੀਨੀਅਰ ਪਰਸੋਨਲ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪੱਤਰ ਮਿਤੀ 18.11.2003 ਨੂੰ ਬੀ.ਐਨ. ਦੇ ਪ੍ਰਾਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਖਾਤੇ ਤੋਂ 1,38,164/- ਰੁਪਏ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮਿਸ਼ਰਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਫੰਡ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ। ਖੇਤਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ 20.11.2003 ਦੇ ਅਗਲੇ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ, ਇਹ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਕੀਮ, 1998 ਦੇ ਪੈਰਾ 4(2) ਦੇ ਤਹਿਤ 48,467/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਐਡਜਸਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਮਰਹੂਮ ਬੀ.ਐਨ. ਮਿਸ਼ਰਾ ਨੇ 30.04.2005 ਨੂੰ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਉਸਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਖੇਤਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ-1, ਕੋਲਾ ਮਾਈਨਸ ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ, ਆਸਨਸੋਲ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਨ। 30.11.2005 ਨੂੰ ਖੇਤਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਕੋਲਾ ਮਾਈਨਸ ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ, ਰੀਜਨ-1, ਆਸਨਸੋਲ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੇ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਮਰਹੂਮ ਪਤੀ ਨੂੰ 39,198/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੈਨਸ਼ਨ ਯੋਗਦਾਨ. ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 14 ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਸ਼੍ਰੀ ਮਿਸ਼ਰਾ ਨੂੰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਮਿਲਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ। ਮਈ, 2005.

3.4 ਸਵਰਗੀ ਸ਼੍ਰੀ ਬੀ.ਐਨ. ਮਿਸ਼ਰਾ ਪਿੰਡ ਭੁਸਕੋਲ, ਥਾਣਾ ਦਰਭੰਗਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਦਰਭੰਗਾ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਉਸਨੇ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਦੇ ਦਰਭੰਗਾ ਤੋਂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸਵਰਗੀ ਸ਼੍ਰੀ ਬੀ.ਐਨ. ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ। ਮਿਸ਼ਰਾ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ, ਦਰਭੰਗਾ, ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਨਾਲ। 2006 ਦੀ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 13955 ਮਰਹੂਮ ਸ਼੍ਰੀ ਬੀ.ਐਨ. ਮਿਸ਼ਰਾ ਨੇ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ 1,33,559/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਿਫੰਡ ਦੇਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਤੋਂ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੋਕੀ ਗਈ/ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੱਟੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਕਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ 08.02.2013 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੇਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਜਾਂ ਤਾਂ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਜਾਂ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਪਟਨਾ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਕੋਈ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।

3.5 08.02.2013 ਨੂੰ 2006 ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ.13955 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮਰਹੂਮ ਸ਼੍ਰੀ ਬੀ.ਐਨ. ਮਿਸ਼ਰਾ ਨੇ ਰਾਹਤ ਲਈ ਝਾਰਖੰਡ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ 2013 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 4930 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਉਸਨੇ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ 2006 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 13955 ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਮਰਹੂਮ ਸ਼੍ਰੀ ਬੀ.ਐਨ. ਮਿਸ਼ਰਾ ਨੂੰ ਝਾਰਖੰਡ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਖੇਤਰੀ ਪ੍ਰਾਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਆਸਨਸੋਲ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ, ਜਿਸਦੀ ਮਿਤੀ

ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇਵੀ ਉਰਫ ਸ਼ਾਂਤੀ ਮਿਸ਼ਰਾ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ
ਐਂਡ ਓ ਆਰ ਐਸ [ਅਸ਼ੋਕ ਭੂਸ਼ਣ, ਜੇ.]

07.10.2013 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਭਾਵ, ਪਿੰਡ ਭੁਸਕੋਲ, ਪੁਲਿਸ ਥਾਣਾ ਦਰਭੰਗਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਦਰਭੰਗਾ, ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਇਹ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਬੀ.ਐਨ. ਮਿਸ਼ਰਾ ਨੇ 1998 ਦੇ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਦੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਉਹ ਸਾਲ 2002 ਵਿੱਚ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸ਼੍ਰੀ ਬੀ.ਐਨ. ਮਿਸ਼ਰਾ ਨੂੰ ਖੇਤਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਮਈ, 2005 ਤੋਂ ਸਤੰਬਰ, 2013 ਤੱਕ ਪੈਨਸ਼ਨ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ 8,01,334/- ਰੁਪਏ ਵਸੂਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ।

3.6 ਰੀਜਨਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਕੋਲ ਮਾਈਨਸ ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ, ਰੀਜਨ-1, ਆਸਨਸੋਲ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ 06.11.2013 ਦੇ ਅਗਲੇ ਪੱਤਰ ਦੁਆਰਾ, ਉਸਨੂੰ 8,09,268/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ ਪੂਰਾ ਪੈਨਸ਼ਨ ਯੋਗਦਾਨ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਵੰਬਰ, 2013. ਮਿਤੀ 07.10.2013 ਦੇ ਪੱਤਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸ਼੍ਰੀ ਬੀ.ਐਨ. ਮਿਸ਼ਰਾ ਨੇ 07.11.2013 ਨੂੰ ਇੱਕ ਜਵਾਬ ਭੇਜਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 07.10.2013 ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਬੀ.ਐਨ. ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਖੇਤਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਖੇਤਰ-1, ਆਸਨਸੋਲ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦੰਡਕਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਨਿੱਜੀ ਪੱਖਪਾਤ ਕਾਰਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਿਸ਼ਰਾ ਸੂਚਨਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਐਕਟ, 2005 ਦੇ ਤਹਿਤ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਕੋਲਾ ਮੰਤਰਾਲੇ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾਵਾਂ ਭੇਜੀਆਂ।

3.7 2014 ਦੀ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 5999 ਮਰਹੂਮ ਸ਼੍ਰੀ ਬੀ.ਐਨ. ਮਿਸ਼ਰਾ ਨੇ ਪਟਨਾ ਹਾਈਕੋਰਟ 'ਚ 07.10.2013 ਅਤੇ 06.11.2013 ਦੇ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਵੀ ਮੰਗਿਆ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ 04.08.2017 ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਆਈ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 08.02.2013 ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੀ 2006 ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ.13955 ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਕਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ 08.02.2013 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਝਾਰਖੰਡ ਹਾਈ ਕੋਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਅਦਾਲਤ, ਜੋ ਲੰਬਿਤ ਹੈ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਰੋਕਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਲਾਭ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 2017 ਦਾ ਇੱਕ ਐਲ.ਪੀ.ਏ ਨੰਬਰ 1265 04.08.2017 ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਂਡਿੰਗ ਦੌਰਾਨ, ਸ਼੍ਰੀ ਬੀ.ਐਨ. ਮਿਸ਼ਰਾ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇਵੀ ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵਜੋਂ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਐੱਲ.ਪੀ.ਏ. ਨੇ ਸਿੱਖਿਅਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ ਇਹ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

4. ਅਸੀਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 3 ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਅਰਵਿੰਦ ਕੁਮਾਰ ਗੁਪਤਾ, ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼੍ਰੀਕੁਮਾਰ ਸੀ.ਐਨ. ਨੂੰ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 5 ਅਤੇ 8 ਲਈ ਸ਼੍ਰੀ ਕੌਸਤੁਭ ਸ਼ੁਕਲਾ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਉਦਯਮ ਮੁਖਰਜੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ।

5. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪਟਨਾ ਵਿਖੇ ਨਿਆਂਇਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ। ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸਵਰਗੀ ਸ਼੍ਰੀ ਬੀ.ਐਨ. ਮਿਸ਼ਰਾ ਭਾਰਤੀ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ, ਦਰਭੰਗਾ ਤੋਂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। 30.04.2005 ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਈ, 2005. ਮਿਤੀ 07.10.2013 ਅਤੇ 06.11.2013 ਨੂੰ 8.01.334/- ਅਤੇ 8,09,268/- ਦੀ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ. ਨਵੰਬਰ, 2013, ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦਰਭੰਗਾ ਵਿਖੇ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਜਿੱਥੇ ਮਰਹੂਮ ਸ਼੍ਰੀ ਬੀ.ਐਨ. ਮਿਸ਼ਰਾ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਲੈ ਰਿਹਾ ਸੀ। 2006 ਦੀ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 13955 ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਨਾਂ 'ਤੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੱਟੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ 2014 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 5999 ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਕਾਰਨਾਂ 'ਤੇ ਸੀ। ਸਵਰਗੀ ਸ਼੍ਰੀ ਬੀ.ਐਨ. ਮਿਸ਼ਰਾ ਦਰਭੰਗਾ ਵਿਖੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਨਵੰਬਰ, 2013 ਤੋਂ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੀ ਖਾਰਜ ਕਰਨ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵੱਖੋ-ਵੱਖ ਸਨ ਅਤੇ 2014 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 5999 ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ।

ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇਵੀ ਉਰਫ ਸ਼ਾਂਤੀ ਮਿਸ਼ਰਾ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਐਂਡ ਓ ਆਰ ਐਸ [ਅਸ਼ੋਕ ਭੂਸ਼ਣ, ਜੇ.]

6. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 3 ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਰਹੂਮ ਸ਼੍ਰੀ ਬੀ.ਐਨ. ਮਿਸ਼ਰਾ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਝਾਰਖੰਡ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਜੇ ਵੀ ਪੈਂਡਿੰਗ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ 2014 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 5999 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 3 ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫੋਰਮ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ, ਪਟਨਾ ਵਿਖੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਅਤੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਝਾਰਖੰਡ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

7. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ. 5 ਅਤੇ 8 ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਕੌਸਤੁਭ ਸ਼ੁਕਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਰਹੂਮ ਸ਼੍ਰੀ ਬੀ.ਐਨ. ਮਿਸ਼ਰਾ ਨੇ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਵਿਖੇ ਈਸਟਰਨ ਕੋਲ ਫੀਲਡਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਈ ਸੀ ਅਤੇ 30.04.2005 ਨੂੰ ਉਰਦਵਾਨ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਤੋਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਏ ਸਨ। ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਬੀ.ਐਨ. ਮਿਸ਼ਰਾ ਨੇ ਝਾਰਖੰਡ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪਤੀ ਨੇ 1998 ਵਿੱਚ ਕੋਲਾ ਮਾਈਨ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਦੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਨੇ 09.01.2002 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਸਾਲ 2002 ਵਿੱਚ ਸਕੀਮ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਖੇਤਰੀ ਪ੍ਰਾਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਟੌਤੀਆਂ ਕੋਲਾ ਖਾਣਾਂ ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ, 1998 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾਇਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ 2006 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 13955 ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਬੀ.ਐਨ. ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਮਿਸ਼ਰਾ ਦਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਅੰਤਿਮ ਹੋ ਗਿਆ। ਸ਼੍ਰੀ ਬੀ.ਐਨ. ਮਿਸ਼ਰਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਿਛਲੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 2013 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 4930 ਰਾਂਚੀ ਵਿਖੇ ਝਾਰਖੰਡ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਬਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਬੀ.ਐਨ. ਮਿਸ਼ਰਾ ਨੇ ਝਾਰਖੰਡ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਆਪਣੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਦਰਭੰਗਾ ਵਿਖੇ ਮਿਤੀ 07.10.2013 ਅਤੇ 06.11.2013 ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਸਨ, ਪਟਨਾ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

8. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਲਈ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ ਸਿੱਖਿਅਕ ਵਕੀਲ ਨੇ ਵੀ ਉਪਰੋਕਤ ਬੇਨਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ।

9. ਪੱਖਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਬੇਨਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

10. ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ, ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹਨ:-

(i) ਕੀ ਮਰਹੂਮ ਸ਼੍ਰੀ ਬੀ.ਐਨ. ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਮਿਸ਼ਰਾ 2014 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 5999 2006 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 13955 ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ?

(ii) ਕੀ 2014 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 5999 ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ?

11. ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਜੁੜੇ ਦੋਵੇਂ ਸਵਾਲ ਇਕੱਠੇ ਲਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ 2014 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 5999 ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਜੋ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਰਾਹਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਸਲ ਤੱਥ ਜਾਂ ਅਟੁੱਟ ਤੱਥ ਹਨ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 5 ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ 30.04.2005 ਨੂੰ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਦੇ ਦਰਭੰਗਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਭਾਰਤੀ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ, ਦਰਭੰਗਾ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਬਚਤ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮਈ, 2005 ਤੋਂ। ਪੈਰਾ 20 ਅਤੇ 22 ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਖੇਤਰੀ ਭਵਿੱਖ ਨਿਧੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਖੇਤਰ-1, ਆਸਨਸੋਲ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ 07.10.2013 ਦੇ ਪੱਤਰ ਅਤੇ ਮਿਤੀ 06.11.2013 ਦੇ ਪੱਤਰ ਬਾਰੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 5, 20 ਅਤੇ 22 ਤਿਆਰ ਸੰਦਰਭ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ: -

"5. ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮੋਇਰਾ ਕੋਲੀਰੀ, ਈਸਟਰਨ ਕੋਲ ਫੀਲਡਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ, ਬੈਂਕੋਲਾ ਏਰੀਆ, ਪੀ.ਓ. ਵਿੱਚ ਪਰਸੋਨਲ ਮੈਨੇਜਰ ਵਜੋਂ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੋਇਰਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ - ਬਰਦਵਾਨ ਜਿੱਥੋਂ ਉਹ 30/04/2005 ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਰਭੰਗਾ ਜਿਲ੍ਹਾ, ਬਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਜਿੱਥੇ ਭਾਰਤੀ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ, ਦਰਭੰਗਾ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਐਸ/ਬੀ ਏ/ਸੀ ਵਿੱਚ ਮਈ ਤੋਂ ਉਸਦੀ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। , 2005. ਸੁਪਰ-ਐਨੂਏਸ਼ਨ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਕਾਪੀ ਪੱਤਰ ਨੰ. ਈ.ਸੀ.ਐਲ / ਸੀ -5 (ਡੀ) ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ/ ਈ.ਈ 1572 ਮਿਤੀ 23/24/11/2004 ਨੂੰ ਇਸ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚੀ-1 ਵਜੋਂ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

20. ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ 'ਤੇ। ਵਕੀਲ ਖੇਤਰੀ ਪੀ.ਐਫ. ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਖੇਤਰ 1, ਆਸਨਸੋਲ ਨੇ ਨੰਬਰ ਸੀ.ਪੀ.ਐਫ /32/ਕਾਨੂੰਨੀ/ਬੀ.ਐਨ. ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਮਿਸ਼ਰਾ/ਆਰ-1/ਏਐਸਐਨ/3481 ਮਿਤੀ 7/10/2013 ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਮਈ 2005 ਤੋਂ ਅੱਜ ਤੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ।

ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇਵੀ ਉਰਫ ਸ਼ਾਂਤੀ ਮਿਸ਼ਰਾ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਐਂਡ ਓ ਆਰ ਐਸ [ਅਸ਼ੋਕ ਭੂਸ਼ਣ, ਜੇ.]

ਕੋਲਾ ਮਾਈਨ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਦੇ ਪੈਰਾ-15 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਵਿਕਲਪ ਅੰਤਿਮ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿਕਲਪ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵਿਕਲਪ ਨੂੰ ਹਾਂ ਪੱਖੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਸਕੀਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਮਈ 2005 ਤੋਂ ਅਕਤੂਬਰ 2013 ਤੱਕ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਰਕਮ 8,01,334/- ਰੁਪਏ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟਿਸ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਵੀ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਉਸ ਨੂੰ ਨਵੰਬਰ, 2013 ਤੋਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪੱਤਰ ਨੰ. ਪੀ.ਐੱਫ /32/ਕਾਨੂੰਨੀ/ਬੀ.ਐਨ. ਮਿਸ਼ਰਾ/ ਆਰ-1/ ਏ ਐਸ ਐਨ / 3481 ਮਿਤੀ 7/10/2013 ਨੂੰ ਸੀ ਐਮ ਪੀ ਐਸ 1998 ਦੇ ਪੈਰਾ15 ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚੀ-12 ਵਜੋਂ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

22. ਕਿ ਖੇਤਰੀ ਪੀ.ਐਫ. ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੀ ਉਡੀਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਪੱਤਰ ਨੰਸੀ.ਪੀ.ਐਫ /32/1/ਲੀਗਲ/ਬੀ.ਐਨ. ਮਿਸ਼ਰਾ/ਆਰ-1/4056 ਮਿਤੀ 6/11/2013 ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਉਸਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਨਵੰਬਰ 2013 ਤੋਂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਮਈ 2005 ਤੋਂ ਅਕਤੂਬਰ 2013 ਤੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਸਾਰੀ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਵੀ ਦਿੱਤੇ। 2013 ਦੀ ਰਕਮ 8,09,268/- ਰੁਪਏ ਹੈ। ਪੱਤਰ ਨੰ. ਦੀ ਕਾਪੀ

ਪੀ.ਐੱਫ /32/1/ਕਾਨੂੰਨੀਬੀ.ਐਨ. ਮਿਸ਼ਰਾ/ਆਰ-1/4056 ਮਿਤੀ 6/11/2013 ਨੂੰ ਇਸ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚੀ-14 ਵਜੋਂ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

12. ਮਿਤੀ 07.10.2013 ਅਤੇ 06.11.2013 ਦੇ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਕਾਪੀ ਵੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਮਰਹੂਮ ਸ਼੍ਰੀ ਬੀ.ਐਨ. ਮਿਸ਼ਰਾ ਨੇ ਪਿੰਡ ਭੂਸਕੌਲ, ਥਾਣਾ ਦਰਭੰਗਾ ਸਦਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਦਰਭੰਗਾ, ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਦੇ ਆਪਣੇ ਪਤੇ 'ਤੇ ਕੀਤਾ। 07.10.2013 ਦੇ ਪੱਤਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਤੁਰੰਤ 07.11.2013 ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮਰਹੂਮ ਸ਼੍ਰੀ ਬੀ.ਐਨ. ਮਿਸ਼ਰਾ ਨੂੰ ਨਵੰਬਰ, 2013 ਤੋਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਬੰਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 5999 2014 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ 08 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮਿਤੀ 06.11.2013 ਦੇ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ 8,09,268/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਮਈ, 2005 ਤੋਂ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ, ਦਰਭੰਗਾ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਰਕਮ ਸੀ।

13. ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ

04.08.2017. ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਪੈਰਾ 5 ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪੈਰਾ 5 ਵਿੱਚ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋ ਕਾਰਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ; (i) ਰਿਟਾਇਰਲ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਗਰਾਂਟ ਲਈ 2006 ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 13955 ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ 08.02.2013 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਐੱਲ.ਪੀ.ਏ. ਜਾਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਹਿੱਲਿਆ; ਅਤੇ (ii) ਜਦੋਂ ਰਿਟਾਇਰਲ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਝਾਰਖੰਡ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੰਬਿਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਰੋਕਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਸੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਵੀ ਇਸ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਰਿਟਾਇਰਲ ਲਾਭ

14. ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਐਲਪੀਏ ਵਿੱਚ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ 03.05.2018 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਵਤਾ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 4 ਅਤੇ 5 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ:-

"ਸਿੱਖਿਆ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।"

15. ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ 2006 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 13955 ਅਤੇ 2014 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 5999 ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਵਿਚਾਰਿਆ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਸਾਲ 2006 ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਰਿਫੰਡ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। 1,33,559/- ਦੀ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰੋਕੀ/ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਗਈ ਰਕਮ। ਜਦੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾ ਹੋਣ ਜਾਂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਮਈ, 2005. 2014 ਦੀ ਅਗਲੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 5999 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਦੋਂ 08 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ 8,09,268/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 2014 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 5999 ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਪਿਛਲੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵੀ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

16. ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਦੂਜਾ ਕਾਰਨ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਝਾਰਖੰਡ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ, ਵੀ ਸਾਡੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇੱਕ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੋ ਦਰਭੰਗਾ ਵਿੱਚ ਸੈਟਲ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਦਰਭੰਗਾ ਵਿਖੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਲਈ ਝਾਰਖੰਡ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਲੰਬਿਤ ਸੀ। ਪਿਛਲੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਸੀ ਅਤੇ ਰਿੱਟ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਸੀ

ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇਵੀ ਉਰਫ ਸ਼ਾਂਤੀ ਮਿਸ਼ਰਾ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਐਂਡ ਓ ਆਰ ਐਸ [ਅਸ਼ੋਕ ਭੂਸ਼ਣ, ਜੇ.]

ਪਟੀਸ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਗਲੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦੀ।

17. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਜਾਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰੇ 4 ਅਤੇ 5 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਐਲ.ਪੀ.ਏ. 2017 ਦੇ ਐਲਪੀਏ ਨੰਬਰ 1265 ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ ਦੀ ਕਾਪੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਪੀ-24 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਲ 2013 ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। 08 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਲ 2006 ਵਿੱਚ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸੀ. ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ।

18. ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੁੱਲਾ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦ:-

"ਐਕਸ਼ਨ 'ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ' ਨੇ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੈਟਲ ਕੀਤੇ ਅਰਥ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਤਿਬੰਧਿਤ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ 'ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ' ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਸਹੀ ਜਾਂ ਤਤਕਾਲੀ ਮੌਕੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ। ਵਿਆਪਕ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਸੂਟ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਖੁਦ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਉਲੰਘਣਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਉਹ ਹਰ ਤੱਥ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ।

19. ਪੀ. ਰਾਮਨਾਥ ਅਈਅਰ ਨੇ ਐਡਵਾਂਸਡ ਲਾਅ ਲੈਕਸੀਕਨ, ਤੀਸਰਾ ਐਡੀਸ਼ਨ, ਖੰਡ 1, ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ:- “

'ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ' ਦਾ ਅਰਥ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਤੱਥਹੀਣ ਸਥਿਤੀ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਹੋਂਦ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਮੁਹਾਵਰੇ ਨੂੰ ਮੁਢਲੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹਰ ਉਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਸਫਲ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਹਰ ਤੱਥ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। "ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀ ਉਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਵੀ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ

ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਲੱਭਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਤਕਨੀਕੀ ਕਾਰਨ।"

20. ਬਲੈਕ ਦੀ ਲਾਅ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਸ਼ਬਦ:-

"ਸੰਚਾਲਕ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਤੱਥਾਂ ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ....."

21. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 266 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਅਤੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ "ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ" ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਤੇਲ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਗੈਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਉਤਪਲ ਕੁਮਾਰ ਬਾਸੂ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ., (1994) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 711 ਜਿੱਥੇ ਪੈਰੇ 5 ਅਤੇ 6 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:-

"5. ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੀ ਧਾਰਾ (1) ਇੱਕ ਗੈਰ-ਰੋਧਕ ਧਾਰਾ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ - ਧਾਰਾ 32 ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ - ਅਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ "ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ" ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਢੁਕਵੇਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਭਾਗ III ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰ, "ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ" ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ, ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਰਿੱਟਾਂ ਸਮੇਤ। ਧਾਰਾ 226 ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਧਾਰਾ (1) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸੀਟ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਨਿਵਾਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੀਆਂ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ III ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜੇਕਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਸੀਟ ਜਾਂ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਦੇਸ਼, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਲਕੱਤਾ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ, ਐਨ ਆਈ ਸੀ ਸੀ ਓ ਨੂੰ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਕੇਸ ਹੈ।

ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇਵੀ ਉਰਫ ਸ਼ਾਂਤੀ ਮਿਸ਼ਰਾ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਐਂਡ ਓ ਆਰ ਐਸ [ਅਸ਼ੋਕ ਭੂਸ਼ਣ, ਜੇ.]

6. ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ" ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਉਹ ਬੰਡਲ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਚੰਦ ਕੌਰ ਬਨਾਮ ਪਰਤਾਬ ਸਿੰਘ [ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ (1889) 16 ਕੈਲ 98, 102 : 15 ਆਈ.ਏ 156] ਵਿੱਚ ਲਾਰਡ ਵਾਟਸਨ ਨੇ ਕਿਹਾ:

"··· ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਾਹਤ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ, ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਜਿਸ 'ਤੇ ਮੁਦਈ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ।"

ਇਸ ਲਈ, ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ. ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਕਿ ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨਾਂ, ਸੱਚਾਈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੈਰ-ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੋਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਹਿਣ ਲਈ, ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਕਥਿਤ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ, ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪੈਰੇ 5, 7, 18, 22, 26 ਅਤੇ 43 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ।

22. ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨਵੀਨਚੰਦਰ ਐਨ. ਮਜੀਠੀਆ ਬਨਾਮ. ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ., (2000) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 640 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 226(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਅਨੁਛੇਦ 226(2) ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੋਧ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੈਰਾ 37 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:-

"37. ਲੇਖ ਵਿਚ ਧਾਰਾ (2) ਪਾ ਕੇ ਸੋਧ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਸਾਕਾ ਵੈਂਕਟ ਸੁੱਬਾ ਰਾਓ [ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1953 ਐਸ.ਸੀ. 210] ਵਿਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉੱਚ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ

ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ "ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ" ਅਤੇ ਇਹ ਕੋਈ ਮਾਇਨੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਸੀਟ ਬਾਹਰ ਹੈ। ਉਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਖੇਤਰੀ ਸੀਮਾਵਾਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੋਧ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਰਿੱਟਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਖੇਤਰ ਦੀ ਚੌੜਾਈ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਹੈ।

23. ਇਹ ਅੱਗੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ "ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਕੋਡ ਆਫ਼ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰੀਡ ਬਨਾਮ ਵਿਚ ਲਾਰਡ ਈਸ਼ਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ "ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ। ਪੈਰਾ 39 ਵਿੱਚ ਭੂਰਾ। ਪੈਰਾ 38, 39 ਅਤੇ 41 ਵਿੱਚ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:-

"38. "ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ" ਕਾਨੂੰਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਵਰਤਾਰਾ ਹੈ। ਮੋਹਾਪਾਤਰਾ, ਜੇ. ਨੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਕੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇ ਉਕਤ ਸਮੀਕਰਨ ਦੇ ਆਯਾਤ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ। "ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਕੋਡ ਆਫ਼ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਪਹਿਲੂ ਨਾਲ ਵੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ "ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ"। ਨਿਆਂਇਕ ਘੋਸ਼ਣਾਵਾਂ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਪੰਦਰਵੀਂ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਉਕਤ ਸੰਪੂਰਨ ਸਮੀਕਰਨ ਦੀ ਲਗਭਗ ਇਕਸਾਰ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ "ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਬੰਡਲ ਜੋ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇ ਪਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ" ।

39. ਰੀਡ ਬਨਾਮ ਬਰਾਊਨ [(1888) 22 ਕਿਊ ਬੀ ਡੀ 128 : 58 ਐਲ ਜੇ ਕਿਊ ਬੀ 120 : 60 ਐਲ.ਟੀ 250 (ਸੀ.ਏ)] ਵਿੱਚ ਲਾਰਡ ਈਸ਼ਰ, ਐਮ.ਆਰ, ਨੇ "ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ" ਵਾਕੰਸ਼ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਪਣਾਈ ਕਿ ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ

"ਹਰ ਤੱਥ ਜੋ ਇਹ ਮੁਦਈ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਟਰਾਵਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਸਬੂਤ ਦੇ ਹਰ ਟੁਕੜੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜੋ ਹਰੇਕ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਪਰ ਹਰ ਤੱਥ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

41. ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226(2) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ "ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ" ਦੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਲਈ ਉਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਅਪਣਾਈ।

ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇਵੀ ਉਰਫ ਸ਼ਾਂਤੀ ਮਿਸ਼ਰਾ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਐਂਡ ਓ ਆਰ ਐਸ [ਅਸ਼ੋਕ ਭੂਸ਼ਣ, ਜੇ.]

ਰਾਜਸਥਾਨ ਬਨਾਮ ਸਵਿਕਾ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀਜ਼ [(1985) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 217]। ਤੇਲ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਗੈਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਉਤਪਲ ਕੁਮਾਰ ਬਾਸੂ [(1994) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 711] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ "ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਬੰਡਲ ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਟਰੋਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਹਿਮਦੀ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਇੰਨੀ ਵਿਆਪਕ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੇ. ਵੈਂਕਟਚਲੀਆ, ਸੀ.ਜੇ. ਅਤੇ ਬੀ.ਪੀ. ਜੀਵਨ ਰੈਡੀ, ਜੇ., ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਉਲੰਘਣ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਿਰਫ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਖੇਤਰੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਕਿਸੇ ਮਾਮੂਲੀ ਘਟਨਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਾਵਧਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਮੌਕੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾਕਾਰ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਜਾਂ ਸਹੂਲਤ ਅਨੁਸਾਰ ਪਹੁੰਚ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਜਿਹੇ ਨਿਰੀਖਣ ਹਨ. (ਐਸਸੀਸੀ ਪੰਨਾ 722, ਪੈਰਾ 12)

"ਜੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕੁਝ ਮੈਂਬਰ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋਣਗੇ ਕਿ ਕੁਝ ਘਟਨਾ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮੂਲੀ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨਾਲ ਅਣ-ਸਬੰਧਤ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਕਤ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ, ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਅਜਿਹੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਨ ਲੈ ਕੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਗੇ ਜੋ ਟਾਲਣਯੋਗ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਨਾਲ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਮਾਣ ਘਟੇਗਾ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਸਿਸਟਮ ਦਾ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਾਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਹਿ ਕੇ ਬਹੁਤ ਦੁੱਖ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਧ ਰਹੇ ਰੁਝਾਨ ਨੂੰ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਕਾਰਦੇ ਨਹੀਂ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਡਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸੰਸਥਾ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਵਾਂਗੇ। ਅਸੀਂ ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

24. ਕੁੰਜਨ ਨਾਇਰ ਸ਼ਿਵਰਾਮਨ ਨਾਇਰ ਬਨਾਮ. ਨਾਰਾਇਣਨ ਨਾਇਰ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ., (2004) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 277, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ "ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ" ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪੈਰਾ 16 ਅਤੇ 17 ਵਿੱਚ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਹਾਲਸਬਰੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਨਾਲ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ:-

"16. "ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ" ਸਮੀਕਰਨ ਨੇ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਪਟਿਆ ਅਰਥ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਸੀਮਿਤ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਸਹੀ ਜਾਂ ਤਤਕਾਲ ਮੌਕੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ। ਵਿਆਪਕ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਸੂਟ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਾ ਸਿਰਫ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਉਲੰਘਣਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਆਪਣੇ ਆਪ ਦਾ ਹੱਕ. ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹਰ ਉਹ ਤੱਥ ਹੈ ਜੋ ਮੁਦਈ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ, ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰ ਤੱਥ ਜੋ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਬੂਤ ਦੇ ਹਰ ਟੁਕੜੇ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਜੋ ਹਰੇਕ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, "ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ" ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

17. ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਹਾਲਸਬਰੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ (ਚੌਥੀ ਐਡ.) ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

"'ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ' ਦਾ ਅਰਥ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਤੱਥਪੂਰਨ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਮੁਹਾਵਰੇ ਨੂੰ ਮੁਢਲੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹਰ ਉਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਸਫਲ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਹਰ ਤੱਥ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। 'ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਉਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਵੀ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਕਾਰਨ, ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਤਕਨੀਕੀ ਕਾਰਨ।

25. ਇਕ ਹੋਰ ਨਿਰਣਾ ਜਿਸ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਕੁਸੁਮ ਇੰਗਟਸ ਐਂਡ ਅਲੋਇਸ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ. ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਐਨਆਰ., (2004) 6 ਐਸਸੀਸੀ 254 ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੈਰੇ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਅਰਥ ਦੁਹਰਾਇਆ ਹੈ 6. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਹਿੱਸਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੈਰਾ 18 ਵਿੱਚ, ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: -

“18. ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਗਠਜੋੜ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਤੱਥ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਹ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ।

26. ਇੱਕ ਹੋਰ ਫੈਸਲਾ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਨਵਲ ਕਿਸ਼ੋਰ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ। ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਓਆਰਐਸ., (2014) 9 ਐਸਸੀਸੀ 329. ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਅਪੰਗਤਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਨੁਕਸਾਨ ਸਮੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਹਤਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਹਤਾਂ ਲਈ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸ਼ਿਪਿੰਗ ਵਿਭਾਗ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, ਮੁੰਬਈ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਹੁਕਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਸਨੂੰ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇਵੀ ਉਰਫ ਸ਼ਾਂਤੀ ਮਿਸ਼ਰਾ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ
ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. [ਅਸ਼ੋਕ ਭੂਸ਼ਣ, ਜੇ.]

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ। ਪੈਰਾ 17 ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: -

"17. ਅਸੀਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸਾਹ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸਮੇਤ ਕਈ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬਿਮਾਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਰੈਫਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਉਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਡਾਕਟਰੀ ਇਲਾਜ ਲਈ ਹਸਤਾਖਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ. ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਡਾਇਲੇਟਿਡ ਕਾਰਡੀਓਮਿਓਪੈਥੀ (ਦਿਲ ਦੀ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ) ਕਾਰਨ ਸਮੁੰਦਰੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਅਯੋਗ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸ਼ਿਪਿੰਗ ਵਿਭਾਗ ਨੇ 12-4-2011 ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸੀਮੈਨ ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਪੱਤਰ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਜੱਦੀ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਮੈਡੀਕਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਣਫਿੱਟ ਪਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਅਪੰਗਤਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਘਰ ਤੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਭੇਜਿਆ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦਾ ਜਵਾਬ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਗਯਾ, ਬਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਘਰ ਦੇ ਪਤੇ 'ਤੇ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੰਗਤਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਉਸਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਹੋਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਉਹ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਗਯਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਾਪਸ ਪਰਤਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਨੇ ਸਾਰੇ ਦਾਅਵੇ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਗਯਾ ਵਿਖੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੇ ਪਤੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਉਸ ਨੂੰ ਬਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਘਰ ਦੇ ਪਤੇ 'ਤੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੰਨਿਆ ਕਿ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਿਲ ਦੀ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਬਿਮਾਰੀ (ਡਾਈਲੇਟਿਡ ਕਾਰਡੀਓਮਿਓਪੈਥੀ) ਅਤੇ ਸਾਹ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿੱਥੋਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਅਪੰਗਤਾ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਪੱਤਰ ਵਿਹਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ, ਇਸਲਈ, ਸਾਰੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਵਿਚਾਰਦੇ ਹੋਏ, ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਜਿੱਥੇ ਉਸਨੂੰ ਅਪਾਹਜਤਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ।"

27. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਰਯੂ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ., 2015(2) ਪੀ.ਐਲ.ਜੇ.ਆਰ 256. ਉਪਰੋਕਤ ਇੱਕ ਕੇਸ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਬਕਾਇਆ ਪੈਨਸ਼ਨਰੀ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਦਾਇਗੀ ਘੱਟ ਅਦਾਇਗੀ ਸੀ। ਵਿੱਚ

ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਪੈਰਾ 63, 64 ਅਤੇ 66 ਵਿੱਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:-

"63. ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨਵਲ ਕਿਸ਼ੋਰ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ, (2014) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 329 ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ, ਕਿ ਸਵਾਲ, ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ, ਪੂਰੀ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਚਰਿੱਤਰ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਖੇਤਰੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

64. ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ, ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕੋਲ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ ਦਾ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ, ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਟਨਾ ਵਿਖੇ ਉਸਦੇ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰੀ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

66. ਇਸ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਪਟਨਾ ਵਿਖੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰੀ ਲਾਭਾਂ ਵਜੋਂ ਬਕਾਇਆ ਅਤੇ ਅਦਾਇਗੀ ਯੋਗ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਬਕਾਇਆ ਅਤੇ ਅਦਾਇਗੀ ਯੋਗ ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰੀ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਪਟਨਾ, ਪਟਨਾ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਜਾਂ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।"

28. ਉਸੇ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦਾ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨਾਲ ਢੁਕਵਾਂ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਫੈਸਲਾ ਭਾਵੇਂ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

29. ਵਰਤਮਾਨ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਪਿਛਲੇ 08 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, ਦਰਭੰਗਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਸੇਵਿੰਗ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮਰਹੂਮ ਬੀ.ਐਨ. ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਬੰਦ ਮਿਸ਼ਰਾ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਲਾਭ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਾਲਕ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਥਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੈਨਸ਼ਨ ਮਿਲੇਗੀ। ਸਵਰਗੀ ਸ਼੍ਰੀ ਬੀ.ਐਨ. ਮਿਸ਼ਰਾ ਨੇ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ, ਦਰਭਗਾ, ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਸੀ

ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇਵੀ ਉਰਫ ਸ਼ਾਂਤੀ ਮਿਸ਼ਰਾ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਐਂਡ ਓ ਆਰ ਐਸ [ਅਸ਼ੋਕ ਭੂਸ਼ਣ, ਜੇ.]

ਬਿਹਾਰ, ਜੋ ਕਿ ਉਸਦਾ ਜੱਦੀ ਸਥਾਨ ਸੀ, ਜਿੱਥੋਂ ਉਹ ਪਿਛਲੇ 08 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਨਿਯਮਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਲੈ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਬੰਦ ਕਰਨ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦਿੱਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਜਿੱਥੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਗਾਤਾਰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਯੋਗ ਨਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਅਤੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਈ ਹੈ।

30. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 3 ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਫੋਰਮ ਗੈਰ-ਸਹੂਲਤ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਫੋਰਮ ਗੈਰ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਪੀ. ਰਾਮਨਾਥ ਅਈਅਰ, ਐਡਵਾਂਸਡ ਲਾਅ ਦੁਆਰਾ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕੋਸ਼, ਤੀਸਰਾ ਐਡੀਸ਼ਨ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ:-

"ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਉਸ ਥਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਪਾਰਟੀਆਂ, ਗਵਾਹ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਹਨ।"

31. ਬਲੈਕਜ਼ ਲਾਅ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਫੋਰਮ ਦੀਆਂ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ:-

“ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਸਰਵੋਤਮ ਹਿੱਤਾਂ ਅਤੇ ਸਹੂਲਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸਭ ਤੋਂ ਉਚਿਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ

ਗਵਾਹ।"

32. ਕੁਸੁਮ ਇੰਗੋਟਸ ਐਂਡ ਅਲੌਇਸ ਲਿਮਟਿਡ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੋਰਮ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪੈਰਾ 30 ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: -

"ਫੋਰਮ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ

30. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਹਿੱਸਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਨਿਰਣਾਇਕ ਕਾਰਕ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ. ਢੁਕਵੇਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਫੋਰਮ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਅਖਤਿਆਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮਦਨਲਾਲ [ਏਆਈਆਰ 1949 ਕੈਲ 495], ਭਾਰਤ ਕੋਕਿੰਗ ਕੋਲ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਝਰੀਆ ਟਾਕੀਜ਼ ਐਂਡ ਕੋਲਡ ਸਟੋਰੇਜ (ਪੀ) ਲਿਮਿਟੇਡ [1997 ਸੀਡਬਲਯੂਐਨ 122], ਐਸਐਸ ਜੈਨ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ [(1994) 1 ਸੀਐਚਐਨ 445] ਅਤੇ ਨਿਊ ਹੋਰਾਈਜ਼ਨਸ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ [ਏਆਈਆਰ 1994 ਡੇਲ 126]।”

33. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਝਾਰਖੰਡ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਉਸਦੀ ਪਿਛਲੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਲੰਬਿਤ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜੋ ਕਿ 2006 ਵਿੱਚ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉੱਪਰ ਦੱਸੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਸੀ। ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸ਼੍ਰੀ ਬੀ.ਐਨ. ਮਿਸ਼ਰਾ ਨੇ ਰਾਹਤ ਲਈ ਝਾਰਖੰਡ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ 2013 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 4930 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਦਾਅਵਾ 2006 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 13955 ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, 2014 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 5999 ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀ। ਵੱਖਰਾ। ਪੈਨਸ਼ਨ ਬੰਦ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨਾ। 08 ਲੱਖ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਮਾੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਿਆ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਸਥਾਨ ਦਰਭੰਗਾ ਵਿਖੇ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰਮਚਾਰੀ, ਜੋ ਪੈਨਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਦੋਂ ਉਸ ਕੋਲ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਉਸ ਦਾ ਕੇਸ ਉਸੇ ਥਾਂ 'ਤੇ ਚਲਾਉਣਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਸਬੰਧਤ ਸੀ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਫੋਰਮਨ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 3 ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੀ ਪੇਸ਼ਗੀ ਦਾ ਕੋਈ ਸਾਰਥਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

34. ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਸੀਂ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ 2014 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 5999 ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅਯੋਗ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਅਤੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ। ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

35. ਸਾਡਾ ਇਹ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਲਈ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪਤੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਵਿਧਵਾ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ. ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਛੇ ਸਾਲ ਬੀਤ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੈਨਸ਼ਨ ਰੋਕਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਧਵਾ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੀ ਆਪਣੇ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਲਈ ਪੈਨਸ਼ਨਰੀ ਲਾਭ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦਾ ਪਤੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਰਜ਼ੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਸੀਂ, ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਸਿੱਧੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ. 4 ਤੋਂ 8 ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਸੰਬਰ, 2020 ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਆਰਜ਼ੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਅੰਤਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

PALLAV THAKUR ADVOCATE